

فهم ادبیات

ژان تورتل

ترجمه‌ی دکتر عباسی فرهاد نژاد

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

سرشناسه	تورتل، ژان، ۱۹۰۶ - ۱۹۹۳ م. Tortel, Jean
عنوان و نام پدیدآور	فهم ادبیات / ژان تورتل؛ ترجمه عباس فرهادنژاد.
مشخصات نشر	اصفهان: خاموش، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۲۰۰ ص.
شابک	978-600-95833-5-5
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
یادداشت	عنوان اصلی: Clefs pour la littérature.
موضوع	ادبیات
موضوع	ادبیات -- تاریخ و نقد
سازمان افزوده	فرهادنژاد، عباس، ۱۳۴۶ -، مترجم
رده بندی کنگره	۱۳۹۴ ف ۹۴ ت / PN۴۵
رده بندی دهی	۸۰۱
شماره کتابشناختی ملی	۴۰۶۰۵۹۳

نام کتاب - هم ادبیات	ژان تورتل
مؤلف ژان تورتل	مترجم عباس فرهادنژاد
ویراستار	مجید شمس الدین
چاپ / شمارگان	اول ۱۳۹۴ / ۰۰۰
قطع رقعی	لیتوگرافی / چاپ / صحافی
سراج / مجتمع چاپ رضوی	طرح جلد و صفحه آرایی
مجید شمس الدین	قیمت ۱۴۰۰۰ تومان
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۸۳۳-۵-۵

کلیه حقوق این اثر برای نشر خاموش محفوظ است.

ارتباط با نشر خاموش: ۰۹۱۳۱۷۸۱۹۲۰

www.khamooshpub.ir

khamooshpub@gmail.com

محتوای کتاب

۹	مقدمه مترجم
۱۱	مفهوم جهانی شمول
۲۴	قطعات منتخب
۳۷	زبان با کیفیت
۵۱	کنش ادبی و استقلال آن
۶۹	کلاسیک ها و مدرن ها
۹۰	نویسنده و قرن یا ادبیات در آینه
۱۲۲	ادبیات در تاریخش
۱۴۵	از غار ها تا پرده سینما
۱۵۷	در خاتمه
۱۶۲	Bibliographie

مقدمه مترجم

ژان تورتل Jean Tortel شاعر و جستار‌نویس فرانسوی است که در سال ۱۹۰۴ به دنیا آمد و در سال ۱۹۹۳ از دنیا رفت. کتاب پس‌رو هرچند بیشتر و در اصل به ادبیات فرانسه می‌پردازد، تاریخ ادبیات فرانسه نیست. شاید بتوان گفت که مقدمه‌ای بر ادبیات فرانسه هم نیست. چون مقدمه برج‌زی می‌نویسند که می‌دانند چیست در حالی که در این کتاب به زعم خود توانسته‌اند تعأ نمی‌دانیم که ادبیات چیست. تورتل خود در کتاب می‌گوید که ادبیات را با خود چون یک چیز می‌بیند. از این‌رو این کتاب، شیوه‌ی نگریستن تورتل به ادبیات است. و چون فهم ما به نوعی در نگاهمان شکل می‌گیرد، شاید بتوان گفت که رویکرد تورتل به ادبیات تلاشی است برای فهم آن: ادبیات چیست؟ ادبیات را چگونه می‌بینیم؟ ادبیات را چگونه می‌فهمیم؟ بنابراین، کتاب، فهم ژان تورتل از ادبیات است و تجربه‌ی ذهنی او از ساختار یا ساختارهاییست که می‌توانند

هر ذهن فردی یا هر ذهنیت اجتماعی را به شکلی متفاوت دگرگون کنند. او خود می‌گوید که قصد تاریخ‌نگاری یا خوانش انتقادی از ادبیات را ندارد. اما آنچه در پایان کتاب در می‌یابیم شاید برعکس، تلاش نقادانه‌ی او برای درک ادبیات در تاریخش باشد. این درک و فهم از مفهوم عام ادبیات، هرچند از خلال نوشته‌های تخصصی درباره‌ی آن باشد، البته سویه‌های شخصی و مختص به نویسنده می‌گیرد که هم‌چون خواننده‌ی معمولی ادبیات، گویی می‌خواهد ما را در برداشت شخصی خود از این واقعیت سهیم کند. ما نیز کتاب را نه به عنوان اثری در معرفی ادبیات فرانسه، نوشته‌ی متخصص ادبیات، بلکه هم‌چون تجربه‌ی ادبی انسانی می‌خوانیم که در جهان ادبیات زندگی کرده است. رنکمی در جای جای این کتاب و در همه سطوح آن تورتل حضوری قاطعانه دارد.

تورتل شاعر است و اهل زبان، یعنی زبان باز و زبان ساز و به قول قدیمی‌ها خود، متولی امام‌زاده است. رن‌پون مولی امام‌زاده است به خود حق می‌دهد که - البته حق هم دارد - گاهی دستی به سر و روی آن بکشد. او برای بازتاب آنچه دیده، این زبان را دستکاری می‌کند، به شکلی در می‌آورد که نشان از کلام شخصی خود او داشته باشد. بنابراین، ترجمه ما از کتاب فهم ادبیات، فقط ترجمه‌ی گفته‌های نویسنده نیست، بلکه ترجمه‌ی کلام فردی او نیز هست. ترجمه‌ی این کلام البته سخت بود. ما سعی کردیم آن کلام را درک کنیم و ترجمه‌مان را به شکلی به سرانجام برسانیم که نه شیخ عکب تورتل بسوزد و نه کباب فهم خواننده‌ی فارسی زبان، تا اگر احياناً بویی هم از ترجمه برآمد، بوی سوختگی نباشد!